

VARIA

ASPECTE ISTORICE A FONDĂRII ACADEMIEI DE ȘTIINȚE MEDICALE DIN REPUBLICA MOLDOVA (Organizație non-guvernamentală)

Acad. Gheorghe ȚÎBÎRNĂ

Academia de Științe Medicale din R. Moldova

Rezumat

Academia de Științe Medicale din Republica Moldova a fost fondată la 4 august 1999. Argumentarea cheie a fost numărul logistic solid de doctori habilitați – 65, doctori în medicină – 168 și 420 de colaboratori științifici. Primii fondatori ai AȘMDM au fost Eugen Popușoi, Constantin Țîbîrnă, Boris Melnic, Gheorghe Duca, Gheorghe Țîbîrnă, Ion Dediu, Ion Corcimaru, Andrei Galben, Vasile Anestiadi, Alexandru Nacu, Nicolai Opopol, Eva Gudumac, Eugen Maloman. Președinte a fost ales academicianul Gheorghe Țîbîrnă. Pe parcursul a 20 ani prezidiumul Academiei de Științe Medicale din Republica Moldova a organizat 5 conferințe științifice cu participare internațională dedicate epidemiologiei, diagnosticului, tratamentului celor mai răspândite maladii din Republica Moldova (neurologie, oncologie, medicina de urgență, sănătate publică). În prezent în structura AȘMDM sunt: 47 membri titulari, 12 membri corespondenți, 16 membri de onoare de peste hotarele R. Moldova.

Summary. Historical aspects of the founding of the Academy of Medical Sciences of the Republic of Moldova.

The Academy of Medical Sciences of the Republic of Moldova was founded on August 4, 1999. The key argument was the solid logistic number of habilitated doctors - 65, doctors in medicine - 168 and 420 scientific collaborators. The first founders of ASMDM were Eugen Popușoi, Constantin Țîbîrnă, Boris Melnic, Gheorghe Duca, Gheorghe Țîbîrnă, Ion Dediu, Ion Corcimaru, Andrei Galben, Vasile Anestiadi, Alexandru Nacu, Nicolai Opopol, Eva Gudumac, Eugen Maloman. Președinte a fost ales academicianul Gheorghe Țîbîrnă. The president was elected academician Gheorghe Țîbîrnă. For 20 years, the Presidium of the Academy of Medical Sciences of the Republic of Moldova has organized 5 scientific conferences with international participation dedicated to the epidemiology, diagnosis and treatment of the most widespread diseases in the Republic of Moldova (neurology, oncology, emergency medicine, public health). At present, ASMDM has 47 members, 12 correspondent members, 16 members of honor from abroad. In AȘMDM structure currently are 47 full members, 12 corresponding members, 16 honorary members from outside Moldova.

Резюме. Исторические аспекты основания Академии медицинских наук Республики Молдова

Академия Медицинских наук Молдовы была основана 4 августа 1999 года. Главным аргументом был большое число докторов медицинских наук – 65, врачей - 168 и 420 научных сотрудников. Первыми основателями АȘMDM были Eugen Popușoi, Constantin Țîbîrnă, Boris Melnic, Gheorghe Duca, Gheorghe Țîbîrnă, Ion Dediu, Ion Corcimaru, Andrei Galben, Vasile Anestiadi, Alexandru Nacu, Nicolai Opopol, Eva Gudumac, Eugen Maloman. Президентом был избран академик Gheorghe Țîbîrnă. В течение 20 лет Президиум Академии Медицинских Наук Молдовы организовала пять международных научных конференций, посвященных эпидемиологии, диагностики и лечению основных заболеваний в Молдове (неврологии, онкологии, срочная медицины, здравоохранения). В настоящее время в структуре АȘMDM 47 действительных членов академии, 12 членов-корреспондентов, 16 почетных членов из-за рубежа.

Academia de Științe Medicale din R. Moldova a fost fondată la 4 august 1999 din inițiativa prof. universitari Eugen Popușoi, Vasile Anestiadi, Gheorghe și Constantin Țîbîrnă, Eva Gudumac, Nicolae Opopol, Andrei Galben și cu susținerea președintelui al Comisiei pentru Cultură, Știință, Învățământ și Mijloace de Informare în Masă al legislativului de la Chișinău, prof. univ. doctor habilitat Gheorghe Duca.

Argumentarea organizării AȘMDM:

1. Numărul logistic solid de doctori habilitați în

medicină - 65, doctori în medicină – 168 și 420 de colaboratori științifici.

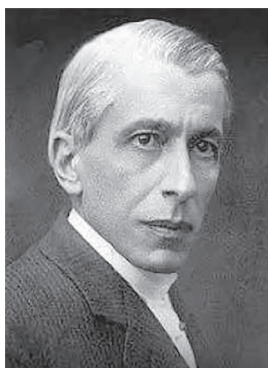
2. Menținerea și fortificarea sănătății populației republicii prin elaborarea de către savanți și implementarea noilor tehnologii moderne diagnostic tratament și reabilitare.
3. Respectarea independenței științei medicale, susținerea financiară a guvernului (cum ar fi în Marea Britanie), protejarea savantului prim salariul respectiv și social, condiții de muncă, pensia.

Prima emblemă a AȘMDM, 1999

Emblema actuală a AȘMDM, 2018

Nicolae C. Paulescu

Victor Babeș

George Palade

Nicolae Iorga

Academia

Noțiunea de „Academie” reprezintă o instituție de cercetare, învățământ superior și element onorific.

Pe baza școlii de filozofie în anul 385 î.e. Platon a deschis prima academie. Sediul primei academii se găsea în casa lui Platon, și discursurile filozofice se petreceau în livada de masline, care mai apoi a fost denumită ca prima universitate (la periferia or. Atena din Grecia)

Prima Academiei dedicată științei ale naturii a fost academiile ce s-a fondat la Roma în anul 1603.

În 1700 a fost fondată Academia de Științe din Prusia, iar în 1724 – Academia Rusă de știință.

Academia Română

În august 1867 în România s-a inaugurat societatea literară Română. Pe baza Societății Literare în 1879 a fost declarată printr-o lege specială - institut național sub numele de Academia Română. Printre primii membri titulari ai academiei au fost Nicolae C. Paulescu (inventatorul insulinei), Victor Babeș (creatorul vaccinului antirabic), biologul și medicul George Palade (laureat al Premiului Nobel), istoricul Nicolae Iorga.

Academia de Științe a Moldovei

Statutul oficial al academiilor diferă de la țară la țară. În unele cazuri, acestea sunt subordonate guvernelor naționale, sau altele precum Marea Britanie fi-

ind organizații nonprofit (precum ASMDM) cu care guvernul negociază și obține un suport financiar guvernamental, păstrându-și independența decizională. În alte cazuri, academiile de științe exercită influență semnificativă asupra politicii statului.

La 26 iulie 1960 a fost adoptată hotărârea nr.797 cu privire la crearea Academiei de Științe al RSS Moldovenești. În componența academiei de științe sau constituit: secția de științe naturale, secția de științe biologice și agricole, secția de științe sociale.

Știința medicală era reprezentată de d.h.ș.m membrul corespondent al academiei V. Anestiadi, și d.h.ș.m membru corespondent al academiei medicale din fosta URSS - N.Gheorghiu.

Ministrul sănătății
Gheorghe Ghidirim

Prim ministru
Andrei Sangheli

Fondatorii secției de Științe Medicale AȘM

După proclamarea Republicii Moldova (1990) de independență, în componența noului guvern format, ministrul sănătății a devenit d.h.ș.m profesor universitar Gheorghe Ghidirim.

Din inițiativa ministrului sănătății Gheorghe Ghidirim și a primului ministru Andrei Sangheli în 1993 a fost organizată în structura academiei de științe, secția de științe medicale.

Primii **membri titulari** ai secției de științe medicale au fost aleși:

1. Gheorghe Ghidirim, Gheorghe Paladi, Diomid Gherman, Vasile Anestiadi

2. **Membrii corespondenți:** Ion Ababii, Gheorghe Țibîrnă, Ion Corcimar, Eremie Zota, Vasile Procopișin.

În structura academiei, cercetările științifice medicale sunt efectuate în cadrul programelor instituționale, programelor de stat, programelor de transfer tehnologic și programelor internaționale.

În prezent în cadrul academiei de științe secția medicală activează: 7 membri titulari, 6 membri corespondenți, 65 Doctori habilitați, 168 Doctori în medicină și 420 colaboratori științifici.

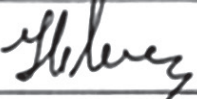

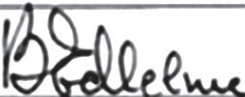
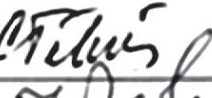

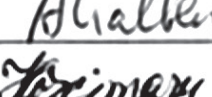
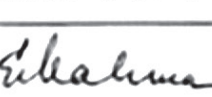
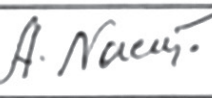

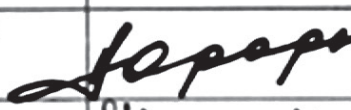
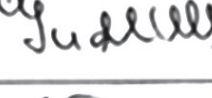
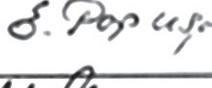

Certificat de înregistrare

Scopul a fost contribuirea la elaborarea și coordonarea activității științifice în domeniul cercetărilor fundamentale, aplicative, farmaceutice, spitalicești și curative, promovarea integrării științei academice în structurile internaționale, universitare și departamentale.

Lista
membrilor fondatori a Academiei de Ştiinţe Medicale
din Republica Moldova

4 august 1999

Numele, prenumele	Adresa la domiciliu	Semnătura
1. Anestiadi Vasile	Str. Lăpuşneanu, 22 tel: 24-21-05	
2. Țăbârnă Gheorghe	Bd. Dacia 30, ap. 51 tel: 76-78-39	
3. Duca Gheorghe	Str. Bănulescu Bodoni 11, ap. 29 tel: 23-73-86	
4. Melnic Boris	Str. Serghei Lazo 26, ap. 5 tel: 23-46-01	
5. Țăbârnă Constantin	Str. Albișoara 20, ap. 47 tel: 54-08-69	
6. Dediu Ion	Str. Valea Crucii 4, ap. 1 tel: 56-26-56	
7. Galben Andrei	Str. Alecu Russo 22, ap. 106 tel: 21-33-49	
8. Corcimaru Ion	Bd. Traian 21/1, ap. 20 tel: 56-44-93	
9. Maloman Eugen	Bd. Ștefan cel Mare 159, ap. 11 tel: 24-21-25	
10. Nacu Alexandru	Str. Malina Mică 70/2, ap. 51 tel: 72-60-02	
11. Opopol Nicolae	Str. Matei Basarab 7/4, ap. 49 tel: 32-32-61	
12. Gudumac Eva	D-r. Crucii 96, ap. 34 tel: 71-72-56	
13. Popușoi Eugen	Str. Bogdan Voievod 10/1, ap. 13 tel: 44-98-45	
14. Anestiadi Zinaida	Str. Lăpuşneanu 22 tel: 24-21-05	

Primii membri fondatori ai Academiei de Științe Medicale din Republica Moldova

Acad. E. Popușoi

Acad. B. Melnic

Acad. C. Țibîrnă

Acad. A. Nacu

Acad. V. Anesteadî

Acad. E. Maloman

Acad. A. Galben

M.c. I. Lupan

Prima ședință a organizării AȘMDM în incinta ULIM, rector: Andrei Galben, 4 august 1999.

Momentul înmînării a diplomei de onoare a AȘMDM domnului
Petro Cavazini, Veneția, Italia. 12 august 2000.

Lista actualilor fondatori ai Academiei de Științe Medicale din Republica Moldova

- **Corcimaru Ion**, prof. univ.
- **Țibîrnă Gheorghe**, prof. univ., președintele Academiei de Științe Medicale
- **Groppa Stanislav**, prof. univ., vicepreședinte AȘMDM
- **Gudumac Eva**, prof. univ.
- **Belev Nicodim**, prof. univ.
- **Sofronii Silviu**, prof. univ.
- **Duca Gheorghe**, prof. univ.
- **Spînu Constantin**, prof. univ.,
- **Mereuță Ion**, prof. univ., secretar general AȘMDM
- **Vorobiev Victor**, conferențiar cercetător
- **Stratan Valentina**, conferențiar cercetător
- **Opopol Nicolae**, membru corespondent AȘMDM

Actualii fondatori ai Academiei de Științe Medicale din Moldova.

M.c. I. Corcimaru

Acad. Gh. Țîbîrnă

Acad. St. Groppa

Acad. E. Gudumac

Acad. S. Sofronie

Acad. Gh. Duca

Prof. univ. N. Belev

Acad. I. Mereuță

M.c. V. Stratan

M.c. V. Vorobiev

Acad. C. Spînu

Acad. N. Opopol

Pe parcursul a 20 ani prezidiumul Academiei de Științe Medicale din Republica Moldova a organizat 5 conferințe științifice cu participare internațională dedicate epidemiologiei, diagnosticului, tratamentului celor mai răspândite maladii din Republica Moldova (neurologie, oncologie, medicina de urgență, sănătate publică).

AȘMDM colaborează cu Academia de Științe Medicale din Federația Rusă, or. Moscova.

Direcțiile de colaborare:

1. Cercetări aplicative în domeniul oncologiei clinice (*Онкологический научный центр РФ*);
2. Cercetări aplicative în domeniul ftiziopulmonologiei (*НИИ Фтизиопульмонологии ММА им. И. М. Сеченова*);
3. Cercetări aplicative în domeniul onco-ginecologiei (*Ивановская Государственная Медицинская Академия*).

AȘMDM colaborează cu Academia de Științe Medicale Română.

Direcții de colaborare:

1. Cercetări aplicative în domeniul oncologiei clinice și fundamentale (Institutul oncologic I. Chiricuță, Cluj-Napoca);
2. Cercetări aplicative în domeniul diagnosticului și tratamentului cancerului (Institutul Regional de Oncologie, Iași);

Membrii de Onoare

Nr.	Numele și Prenumele	Specialitatea	Localitatea
1	Petro Cavazini	Biostatistica	Veneția, Italia
2	Fausto Chesa	Chimie ecologică	Milano, Italia
3	Mihail Davîdov	Chirurgie oncologică	Moscova, Rusia
4	Alexandr Paces	Chirurgie oncologică	Moscova, Rusia
5	Alexandr Ciaizonov	Chirurgie oncologică	Tomsk, Rusia
6	Van Robert Ort	Stomatologie protetică	Greningerg, Olanda
7	Frank Bowling	Neurolog	Londra, Marea Britanie
8	Dafin F. Mureșanu	Neurologie	Cluj-Napoca, România
9	Iurie Tomac	Urologie	Iași, România
10	Gunter Stock	Management științific, neurologie	Germania
11	Rotaru Ghenadie	Medicina internă	Orhei, Moldova
12	Сергей Пирожков	Demografie socială	Kiev, Ucraina
13	Dan Riga	Pshihiatrie	București, România
14	Sorin Riga	Pshihiatrie	București, România
15	Adrian Țibîrnă	Management medical	București, România
16	Natan M. Bornstein	Neurologie	Tel-Aviv, Israel

Membrii Titulari a ASMDM

Nr.	Numele și Prenumele	Specialitatea	Localitatea
1	Popușoi Eugen	Istoria medicinei, medicina preventivă	Chișinău
2	Boris Melnic	Biologie	Chișinău
3	Țibîrnă Constantin	Chirurgie	Chișinău
4	Dediu Ion	Chimie ecologică	Chișinău
5	Duca Gheorghe	Chimie ecologică	Chișinău
6	Corcimar Ion	Hematologie	Chișinău
7	Maloman Eugen	Chirurgie	Chișinău
8	Nacu Alexandru	Psihiatrie	Chișinău
9	Opopol Nicolae	Medicină preventivă	Chișinău
10	Gudumac Eva	Chirurgie pediatrică	Chișinău
11	Anestiadi Vasile	Anatomie patologică	Chișinău
12	Anestiadi Zinaida	Endocrinologie	Chișinău
13	Galben Andrei	Istorie, management medical	Chișinău
14	Lupan Ion	Chirurgie oromaxilofacială	Chișinău
15	Belev Nicodim	Chirurgie oncologică	Chișinău
16	Irinel Popescu	Chirurgie hepatică	București, România
17	Sofroni Silviu	Chirurgie plastică și reconstructivă	Chișinău
18	Țibîrnă Gheorghe	Chirurgia oncologică	Chișinău
19	Groppa Stanislav	Neurologie	Chișinău
20	Sandu Bologna	Chirurgie oncologică	Cluj-Napoca, România
21	Mereuță Ion	Oncologie	Chișinău
22	Tinica Grigore	Chirurgia cardiovasculară	Iași, România
23	Ciocan Mihai	Management în sănătatea publică	Chișinău
24	Varodi Viorica	Obstetrică și ginecologie	Satu-Mare, România
25	Tănase Adrian	Urologie	Chișinău
26	Iavorschi Constantin	Pneumoftiziologie	Chișinău
27	Ciobanu Gheorghe	Medicina de urgență	Chișinău

28	Grigore Friptuleac	Sănătate publică	Chișinău
29	Spînu Constantin	Microbiologie, Virusologie și Imunologie	Chișinău
30	Leon Dănăilă	Neurochirurgie	Romania
31	Baciu Gheorghe	Medicina legală	Chișinău
32	Paladi Gheorghe	Obstetrică și Ginecologie	Chișinău
33	Forna Consuela Norina	Stomatologie	Iași, România
34	Burlui Vasile	Reabilitarea stomatologică	Iași, România
35	Лапочкина Нина	Obstetrică și ginecologie	Ivanovo, Federația Rusă
36	Magdei Mihail	Sănătate Publică	Chișinău
37	Diug Eugen	Farmaceutica	Chișinău
38	Vladimir Safta	Farmaceutica	Chișinău
39	Vladimir Valica	Farmaceutica	Chișinău
40	Jovmir Vasile	Chirurgia Oncologică	Chișinău
41	Grosu Aurel	Cardiologie	Chișinău
42	Zapuhlii Grigore	Neurochirurgie, Neurologie	Chișinău
43	Ețco Ludmila	Obstetrică și Ginecologie	Chișinău
44	Vovc Victor	Fiziologie umană și Fiziopatologie	Chișinău
45	Țîbîrnă Ion	Medicină internă	Chișinău
46	Oleg Cobîleanski	Psihiatrie, Narcologie, Psihologie medicală	Chișinău
47	Moșin Veaceslav	Obstetrică și ginecologie	Chișinău

Membrii Corespondenți ai AȘMDM

Nr.	Numele și Prenumele	Specialitatea	Localitatea
1	Gațcan Ștefan	Obstetrică și Ginecologie	Chișinău
2	Vorobiov Victor	Biologie	Chișinău
3	Stratan Valentina	Genetica	Chișinău
4	Ghilezan Nicolae	Oncologie	Cluj-Napoca, România
5	Tîrcoveanu Eugen	Chirurgie	Iași, România
6	Znagovan Alexandru	Farmacologie	Chișinău
7	Rotaru Alexandru	Stomatologie	Cluj-Napoca, România
8	Nicolae Bodrug	Medicina internă	Chișinău
9	Sîrbu Dumitru	Chirurgie oro-maxilo-facială	Chișinău
10	Tudor Elena	Ftiziopneumologie, ORL	Chișinău
11	Haidarlî Ion	Ftiziopneumologie, Anatomia Patologică	Chișinău
12	Silvia Railean	Chirurgia Cranio-maxilo-facială la copii	Chișinău
13	Mihai Ciobanu	Management în sănătate publică	Chișinău

Sarcinile Academiei:

1. Supravegherea bolilor nontransmisibile

Pe parcursul supravegherii bolilor infecțioase se efectua de Centrul de Sănătate Publică (72 boli infecțioase). Acum Ministerul Sănătății se ocupă de supravegherea bolilor nontransmisibile cum sunt: cardiovasculare, cancerul, diabetul, traumatismul și epidemiologia lor, fără elementul științific.

2. Promovarea sănătății

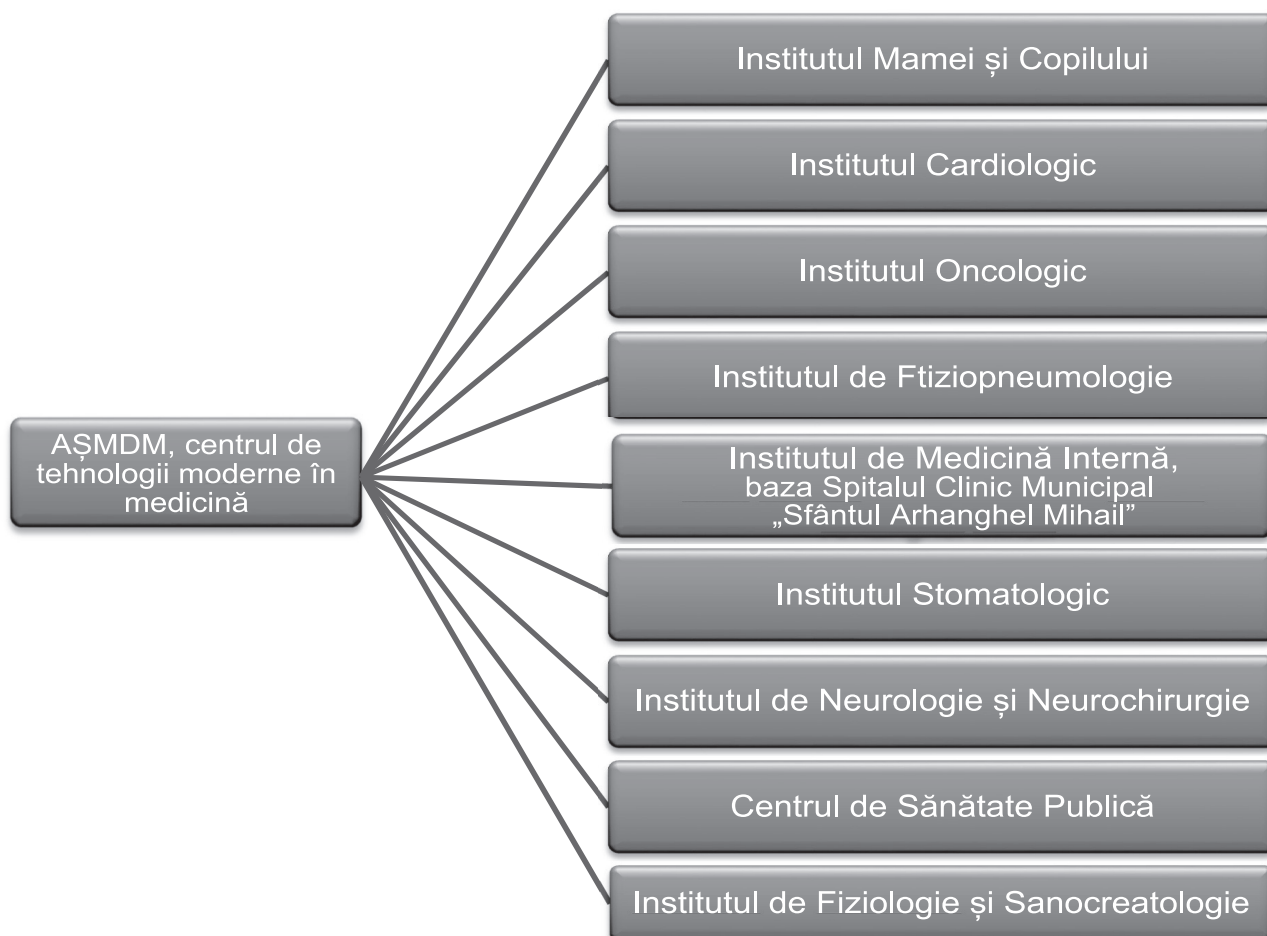
Scopul cheie: oamenii trebuie să își întărească sănătatea și să își prelungească viața. Prin intermediul presei, radioului, televiziunii etc. Sănătatea copiilor.

3. Știința sănătății

Știința despre sănătate este cu mult mai complicată (Hippocrate), decât știința despre boli. Astfel, știința despre sănătate este cu mult mai dezvoltată decât știința despre boli.

Academia de Științe medicale trebuie să promoveze știința despre sănătate.

Organigrama Academiei de Științe Medicale din Moldova în perspectivă

Spre viitor: Proiectul sediului Academiei de Științe Medicale din Republica Moldova

